

פתרון מדיני אזורי על רקע הבחירות הקרובות

מר שבתי שביט

נאומו של מר שבתאי שביט בכנס על יוזמת השלום הערבית במכון למדיניות ואסטרטגיה (IPS), המרכז הבינתחומי הרצליה. מתבסס על מאמר שפורסם לראשונה על-ידי [המכון למדיניות ואסטרטגיה](#).

מספר מילים של גילוי נאות. אינני פוליטיקאי ולא בן של פוליטיקאי. מרבית חיי הבוגרים עסקתי בביטחון ומודיעין של מדינת ישראל. הצבעתי למי שהצבעתי במערכות הבחירות, כאדם שממלא את חובתו האזרחית. השקפתי מן הצד במה שקורה במדינה והמאזן הנקי שאליו אני מגיע הוא, שחוללנו כאן פלאים. אי לכך ולמרות שפה ושם הייתה לי גם ביקורת, מעולם לא השמעתי אותה ציבורית. בשנה האחרונה אני מזהה למיטב הבנתי, ניסיוני ושיקול דעתי, מגמות וכיווני פעולה של חלק מהממסד הפוליטי השולט, שמסכנים את המשך קיומה של מדינת ישראל. כמי שחוה מקרוב את הסאגה של הפתעת מלחמת יום כיפור, אינני יכול כאזרח מודאג שלא להתריע. עשיתי זאת במאמר שהתפרסם בעתון "הארץ" בסוף נובמבר 2014, והערב ברצוני להרחיב באשר למה שניתן וצריך לעשות, כדי לעצור את הגלישה המסוכנת במדרון החלקלק שעליו אנו נמצאים עתה.

בתגובה למאמר שפרסמתי, כבר מיתגו אותי כשמאלן משיחי ואינני כזה. בדצמבר 2010 כתבתי נייר שמשפט הסיום שלו אומר: "הסיכום עד כאן נראה לי, שעם כל רצוננו להגיע לשלום, לצערי הגדול, הניתוח הקר של התנאים הגלובאליים, האזוריים והמקומיים, מביאים למסקנה, שהמרב שניתן להשיג כיום במקרה הטוב, הוא דו-קיום עדין מלווה במאמץ לייצר משוואה של mutual interests environment בין הצדדים, שבמורד הדרך תתפתח להסכמה". אינני מכיר גוף שמאלני במדינה שיכלול משפט זה במצע שלו!

כאמור, מאז 2010 התרחשו בארץ שינויים מפליגים, שבעטיים אני רואה עצמי חייב להביע את דעתי.

מי שעוקב אחר התפתחות הפוליטיקה הישראלית בעשורים האחרונים, יכול לזהות בנקודת הזמן הנוכחית תובנה ברורה והיא תהליך של פיצול וצמצום של הגופים הפוליטיים הגדולים ששלטו בכיפה בעבר, ומאמץ נואש של המפלגות הקטנות לעבור את אחוז החסימה מחד, ושל המפלגות הבינוניות לגדול בכדי להשפיע יותר בקואליציות

עתידיות מאידך. בטווח הזמן הבינוני בעתיד, כל קואליציה תהיה רב מפלגתית, עתירת הסכמים קואליציוניים ופשרות פוליטיות.

מי שענינו חדות יותר יכול לזהות מאמץ עקבי מצד מפלגה אחת - "הבית היהודי", המייצגת את הציונות הדתית, המכוון אל הרף הגבוה ביותר - זכייה בשלטון במעלה הדרך. לאו דווקא בבחירות הקרובות אבל בוודאי בבחירות הבאות. המאמץ הזה נעשה במספר ראשים. הראש הראשון הוא הגדלת ההשפעה בצה"ל. מאמץ זה נעשה בהכוונה ובברכת ההנהגה הרבנית של הציונות הדתית. חלקם של חובשי הכיפות הסרוגות היום בצה"ל ובדרגי הפיקוד של צה"ל, גדול מחלקם באוכלוסייה היהודית הכללית וכוחם והשפעתם הולכים וגדלים. הראש השני הוא הגדלת ההשפעה בוועדות הכנסת, השולטות על הקצאת תקציבים, להרחבת ההתנחלויות הקיימות והקמת חדשות. פרסומים בתקשורת בימים אלה, נותנים מקום לחשד, שהעברת כספים אלה נעשית שלא כחוק. הראש השלישי הוא קבלת תיקים בקואליציה, שמאפשרים את קידום האג'נדה הפוליטית של המפלגה. והראש הרביעי הוא ליזום ולהשפיע בתחום החקיקה, כדי להפר את האיזון העדין בין "הדמוקרטיה" ו"היהודית".

חוק הלאום משמעותו, הענקת זכויות לאומיות רק לאזרחים יהודים במדינת ישראל. חוק זה בא לשנות מן היסוד את המצב הקיים בכל הנוגע להגדרת מדינת הלאום. מאז הקמת המדינה ועד היום, האבות המייסדים וממשיכיהם העדיפו לקיים עמימות בסוגיה זו, כדי לעקוף את הצורך לעמת את "הדמוקרטיה" עם "היהודית". סיבה נוספת שלא לעסוק בסוגיה זו קשורה להבנתי, בסוגיית גבולות מדינת ישראל וכיצד תיראה הדמוגרפיה שלה לאחר קביעת הגבולות הסופיים.

באה היום הציונות הדתית ומניחה לפתחנו את התיזה הבאה: המפעל הציוני היה מפעל חילוני; הגיע הזמן לצקת לתוכו תכנים דתיים-אמוניים. הגיע הזמן לשנות העמימות הקיימת ולהגדיר את מדינת הלאום בהגדרה חוקתית. האם אכן הגיע הזמן לעשות זאת? אליבא הציונות הדתית של היום, "היהודית" קודמת ל"דמוקרטיה" והמהלך המתבקש לכן הוא לקבע זאת בחוק הלאום וחוק זה יהיה לדעתי הפרוֹזדור שיוביל לטרקלין של המדינה התיאוקרטית. חוק הלאום הוא ההכנה לשלב סיפוח השטחים בעתיד, שיאפשר למדינה לא להעניק אזרחות ישראלית לתושבים הלא יהודיים בשטחים שישופחו. זוהי דרכו של "הבית היהודי" להבטיח רוב יהודי במדינת ישראל.

להבנתי, כל זמן שנהיה מדינה חילונית רב-אתנית, ללא סיפוח שטחים, נהיה ישראלים שרובם יהודים ומיעוטם ערבים מוסלמים, נוצרים וכו'. הנתב של "הבית היהודי" ושות' מוביל למדינת אפרטהייד תיאוקרטית שלא תתקבל על-ידי העולם הנאור וגם לא על-ידי יהדות העולם המונה, עדיין כיום כמחצית מן העם היהודי. כותב יהודי אמריקאי מוושנינגטון במכתבים למערכת של ה"ניו-יורק טיימס" (5 ינואר, 2015): "חוק הלאום של נתניהו, הקורא ליהודים, לא רק בישראל אלא במשתמע גם ליהודי ארה"ב, לדכא עקרונות דמוקרטיים, כדי לקדם זהות לאומית-דתית, על חשבון עקרונות אוניברסליים, חוק זה עשוי להיות המעשה שישבור את הקשר המיסטי של הזהות

המשותפת, לאורך מאות שנים של החוויה היהודית". מדינה זו לא תתקבל גם על-ידי החילונים מהשמאל, המרכז והימין.

הלל קוק (1915-2001) שהיה רביזיוניסט ואקטיביסט בדעותיו, בן אחיו של הרב קוק, שהיה אבי הציונות הדתית המתונה בארץ, עלה ארצה ב-1925 מליטא, חבר כנסת באסיפה המכוננת, חי בארה"ב מ-1951 עד שנות ה-60 ואז שב ארצה. הלל קוק סבר שישראל צריכה להגדיר את עצמה "כרפובליקה עברית", מה שיהפוך את ישראל להיות ככל העמים. הגדרת הזהות שלו תהיה לאומית-תרבותית. תרבותו תהיה מבוססת על השפה העברית, על סמלי הלאום וערכי התרבות שהעם היושב בציון יפתח על אדמתו. קוק, ככל הנראה, בהיותו תושב ארה"ב שנים לא מעטות, הציע את הגדרת הלאום הנ"ל בהתבסס על ארה"ב מרובת הקבוצות האתניות. האמריקאי שמוצאו מאירלנד הוא אמריקאי-אירי, האמריקאי שמוצאו מאיטליה הוא אמריקאי-איטלקי וכך הלאה. המשתנה הדתי איננו חלק מהגדרת הזהות הלאומית שלהם. לעניות דעתי, הניסיון לעשות אנאלוגיה בין הגדרת הלאום האמריקאית אליבא ד-קוק לזו הישראלית - שגויה. היא שגויה בראש וראשונה בגלל שארה"ב איננה מדינת לאום אלא מדינת כל אזרחיה, שהיגרו אליה מכל העולם. האירי והאיטלקי עזבו את ארצות המולדת שלהם והיגרו למדינה אחרת, לא בגלל שלא יכלו לקיים את דתם בארצות המולדת, אלא בגלל מצוקות כלכליות וחברתיות. ההיסטוריה של העם היהודי ארוכה לאין שיעור מזו של האירים והאיטלקים, העם היהודי היה נטול טריטוריה לאורך מרבית זמן קיומו והמשתנה המרכזי ששימר אותו לאורך ההיסטוריה הוא הדת. היה זה אך טבעי שמאז ראשית תקופת ההשכלה ובהמשך צמיחת הלאומיות בעולם, העם היהודי נטול הטריטוריה הגדיר את עצמו בהגדרה לאומית-דתית. היום, יש לנו מדינה שהיא משתנה מרכזי בהגדרת כל לאום, והיא קראה לעצמה "מדינת ישראל", שאזרחיה יהודים במשמעות הלאומית ולא הדתית, אלא שגבולותיה הסופיים עדיין לא נקבעו ולא התקבלו על-ידי חלק גדול ממדינות העולם. בנוסף, המדינה נתונה בסכסוך מתמשך עם חלק משכניה ועם הפלסטינים, זאת אומרת שגם תמונת הדמוגרפיה הסופית לא ברורה. לעניות דעתי, אין לחוקק את חוק הלאום שיהיה המכשיר שבשלב הבא ישתמשו בו לקבוע חד-חדדית את הגבולות הסופיים של מדינת ישראל על-ידי סיפוח ואת הרוב הדמוגרפי כיהודי.

מי שמוביל מהלך זה הוא צעיר שניחן כנראה בקסם אישי, אבל איננו מבין דבר וחצי דבר בענייני מדינה ויחסים בינלאומיים, ובורותו זו עלולה להוביל את מדינת ישראל למחוזות מסוכנים ביותר.

ולכן, בנקודת הזמן הנוכחית, מדינת ישראל חייבת לאמץ מדיניות שתבטיח לה קודם כל, להיות חברה מכובדת במשפחת העמים הנאורים בעולם. היא חייבת להמשיך ולשאוף להגדיר את גבולותיה הסופיים בהסכמה, גם על דעת העולם הנאור וגם על דעת אויביה. אי לכך, על ממשלת ישראל, להמשיך ולקיים את חיינו בכפיפה אחת של "היהודית" במשמעות הלאומית ו"הדמוקרטית".

הסכסוך הישראלי-פלסטיני נמצא היום על מסלול של ניכור הולך וגדל בין הצדדים. לא מתקיים כל דיאלוג, אלא האשמות הדדיות משני הצדדים. שיתופי-הפעולה על הקרקע והתיאום הביטחוני הולכים ומתרופפים. הפלסטינים

נוקטים בפעולות מדיניות חד-צדדיות וישראל מאיימת בנקיטת צעדים נגדיים עד כדי פרוק הרשות הפלסטינית וסיפוח שטחים.

המתווכים למיניהם הרימו ידיים. אבל עובדה אחת בולטת לעין - העולם משליך את כל האונוס על כתפיו - אנחנו הכובשים החזקים והם - הפלסטינים - הם הנכבשים החלשים. המדיניות שלנו של "שב ואל תעשה", מדיניות פסיבית של ניהול הסכסוך בניסיון להכיל אותו, לא תצלח לאורך זמן. אין ספק שכאשר הצדדים לסכסוך מדברים זה עם זה, גובה הלהבות נמוך יותר והדיבורים מולידים רעיונות, אלא שכרגע אין כל סיכוי לצאת מן הקיפאון ובכדי לייצר מומנטום חדש, צריך להסתכל למה שקורה באזור ולראות אם ניתן לנצל את המציאות האזורית, כדי להוציא את הסכסוך מקיפאון ולהובילו לעבר פתרון. למה לחפש את התיב לפתרון המדיני בסכסוך שבאזור? כי כל הניסיונות המדיניים עד כה במעורבות גורמים מערביים, במיוחד אמריקאים אבל גם אירופים, לא צלחו. הם הצליחו להביא את הצדדים אל השוקת, אבל נכשלו כל פעם בדקה התשעים.

מי שזוכר את הסצנה בקהיר כאשר ערפאת סרב לחתום בטקס החתימה החגיגי, ראש-הממשלה רבין והנשיא מובארכ עומדים גם הם על הבמה משני צדדיו, כל העולם מביט בהם דרך עדשות הטלוויזיה ועוצר נשימתו לנוכח הפיאסקו המתרחש לנגד עיניו, או אז מובארכ מרעים בקולו על ערפאת: "חתום יא כלב!" וערפאת הגדול מתקפד וחותר. מי שזוכר סצנה זו, לא יכול שלא להגיע למסקנה, שלמנהיגים ערבים במזרח-התיכון סיכוי טוב יותר, מאשר למנהיגי המערב, לא רק להביא את הצדדים (ישראל והפלסטינים) לשוקת אלא גם לשכנע אותם לשתות את מימיה.

מה יש ביוזמה הסעודית שהליגה הערבית אימצה ב-28 במרס, 2002 בפסגה הערבית השנתית שהתקיימה בבירות? קודם כל היא קצרה, מה שמצביע על רצינותה, ונשענת על החלטת הפסגה הערבית בקהיר מיוני 1996, הקובעת ששלוש מלא וצודק במזרח-התיכון הוא הבחירה של ארצות ערב.

ההצעה מדגישה שמדינות ערב משוכנעות כי פתרון צבאי של הסכסוך לא יביא לשלום ולא יספק ביטחון לצדדים. פתרון הסכסוך בדרך מדינית הוא איפה, היעד האסטרטגי.

הצעת הליגה דורשת מישראל :

1. נסיגה מלאה מכל השטחים שנכבשו ב-1967, לרבות רמת-הגולן, לגבולות ה-4 ליוני, 1967 ובכלל זה יתרת השטח הלבנוני הכבוש בדרום לבנון.
2. השגת פתרון צודק לבעיית הפליטים הפלסטינים, בהסתמך על החלטת עצרת האו"ם 194. מועצת הליגה דוחה הסדר שבו הפליטים הפלסטינים יתאזרחו במדינות המארחות אותם.
3. הסכמה להקמת מדינה פלסטינית עצמאית וסוברנית בשטחים שנכבשו החל מה-4 ליוני, 1967, בגדה המערבית ורצועת עזה, עם מזרח ירושלים כבירתה.

מדינות ערב בתמורה לני"ל :

1. יצהירו על סיום הסכסוך הישראלי-ערבי, ויכוננו הסכם שלום עם ישראל, שייתן ביטחון לכל מדינות האזור.

2. יקיימו יחסים נורמאליים עם ישראל כחלק מהשלום הכולל.

בהמשך, מצטרפות ליוזמה 35 מדינות מוסלמיות נוספות וסך-כל המדינות התומכות ביוזמה הוא 57 מדינות.

ממשלות ישראל לדורותיהן דבקו בעיקרון שהמשא-ומתן חייב להתקיים על בסיס בילטרלי בין ישראל לפלסטינים בלבד. אם להיתלות באילנות גבוהים, שמעון פרס בהתייחסו ליוזמת הליגה מ-2002, אחרי שהוא מגדיר את היוזמה הסעודית כצעד חשוב, מוצא לנכון להדגיש "ברור שהפרטים של כל הסכם שלום חייבים להיות נדונים ישירות בין ישראל והפלסטינים".

אני טוען שמדינות הליגה הערבית המתונות שהן גם החזקות והקובעות, התעייפו מהסכסוך, רוצות בסיומו ורואות בפלסטינים ככלל גורם מכשיל ומערים קשיים. ולראייה, כמה אפיזודות מניסיוני האישי, כראש המוסד בין השנים 1989-1996 :

- בפגישה בשש עיניים עם מובארכ, כל אימת שאזכר את הפלסטינים, או מנהיגם, השתמש במילים וביטויים ערביים שהנייר אינו סובל אותם.

- בפגישה עם הסולטאן קאבוס, כששאלתי אותו כמה פלסטינים יש בארצו, הסתכל בי וענה - אף אחד לא היה ולא יהיה!

- בפגישות רבות עם המלך חוסיין, כל אימת שעלה הנושא הפלסטיני, נפלטה אנחה מפיו. חוסיין אמנם היה המנהיג הערבי היחידי שאפשר לפלסטינים לבחור באזרחות ירדנית..... אבל, הפלסטיני בעל הדרגה הגבוהה ביותר בצבא הירדני הוא טוראי.

- בפגישה עם מלך מרוקו, חסן השני, הגדיר את הפלסטינים ככאב הראש של העולם הערבי.

- במלחמת המפרץ ב-1991, כאשר הפלסטינים תמכו בסדאם חוסיין, שליט כוויית גירש את כל הפלסטינים (כ-300 אלף) מארצו באתראה של 48 שעות. מאז הם לא חזרו לשם.

הפגישות שאני מזכיר ורבות אחרות, היו חשאיות, התקיימו בהרכב מצומצם, ללא רישום פרוטוקולים ולכן אני מאמין שהדברים ששמעתי היו אוטנטיים, שלא כבפגישות רשמיות, שבהן הפרוטוקול מאלץ את הדוברים להיזהר בלשונם.

ייתכן שהעיתוי בפרסום היוזמה נעוץ ברצון חברות הליגה וסעודיה במיוחד, לשנות את התדמית הערבית בעיני העולם, אחרי פיגוע התאומים בניו-יורק ב-11 בספטמבר, 2001.

הסירוב הישראלי הכמעט אוטומטי ליוזמה נבע כנראה מהמחשבה שהצעת הליגה איננה נתונה למשא-ומתן, מה עוד, שבהקשר לנושא הפליטים מוזכרת בה החלטת האו"ם 194 ובנוסף התמורות המובטחות לישראל תינתנה רק לאחר הוויתורים שתעשה ישראל.

חשוב לזכור שמאז 2002 בסבבי המשא-ומתן השונים עם הפלסטינים, הדרישות המופיעות בטקסט של הליגה הערבית, התרככו במידה רבה. כך בעניין הטריטוריאלי, נוסף מרכיב חילופי שטחים והסכמה פלסטינית לגושי ההתיישבות. בעניין הפליטים, הפלסטינים היום מסכימים לנוסחאות הרבה יותר מרוככות. כך בעניין ירושלים שחל בו ריכוך בעמדה הפלסטינית. בינואר 2007 מתקבל איתנות מהעולם הערבי שהיוזמה איננה קשוחה והיא ברת משא-ומתן.

וב-8 ליוני, 2014 במאמר מפרי עיטו של הנסיך הסעודי, תורכי אל-פיצל, בעיתון "הארץ", נאמר מפורשות שהיוזמה איננה תכתיב, אלא בסיס למשא-ומתן.

הפרס הגדול הצפוי לנו במשא-ומתן שבו נציגות של הליגה הערבית לוקחות חלק, הוא נושא רמת-הגולן, שישראל צריכה לדרוש להקפיא אותו, עד לקביעת הגבולות החדשים של סוריה ועיראק. יש להניח שהצד השני יצטרך לקבל דרישה זו והמשמעות האמתית ארוכת הטווח תהיה המשך ריבונות ישראל ברמת-הגולן.

למה דווקא היום חשוב לאמץ את היוזמה הסעודית, כעוגן לחידוש המשא-ומתן לפתרון הסכסוך?

- המצב הפוליטי, האסטרטגי והצבאי במזרח-התיכון בעת הזו, יוצר שותפות אינטרסים מאין כמוה בין ישראל, מצרים, ירדן, סעודיה והמפרציות (למעט קטאר). לכולן, יש שני איומים מרכזיים, אמנם בעוצמות משתנות אבל בהחלט מהוות מכנה משותף: האיום האיראני ואיום הדאע"ש.

המשמעות היא שכאשר מדברים עם נציגות הליגה הנ"ל, מותר לנו להניח, שהן יסכימו לדבר על הסכם ישראל-פלסטיני בקונטקסט של הסדר אזורי חדש, אשר בו התשומות של ישראל יכולות להיות משמעותיות ביותר. נוכל לדבר איתם ולהסכים על הסדר אזורי.

- בהנחה שארה"ב ואירופה יתמכו במהלך כזה, הסיכויים גם להסדר עם הפלסטינים וגם להסדר אזורי חדש, הם הרבה יותר גדולים.

- אם המהלך צולח, ישראל מחזירה לעצמה את תמיכת העולם ואת ההכרה שהיא בעלת יכולות ותרומה חיובית משמעותית ליציבות האזור.

- יציבות אזורית תאפשר לממשלת ישראל להשתחרר מכל הרעות החולות של הכיבוש, הגורם לנו לאורך זמן לשחיתות בלתי נתפסת ולהתפנות לטיפול בבעיות החברה, החינוך והכלכלה שלנו.

צוות כלכלנים בראשות ירום אריאב, מנכ"ל משרד האוצר לשעבר, בדק מה תהיינה ההשלכות הכלכליות של הסדר אזורי על ישראל. המודל הכלכלי שהצוות בנה, מגיע למסקנה חד-ערכית שהשלום האזורי, טומן בחובו את התכנית הכלכלית הטובה ביותר לישראל. להלן רק מספר נתונים הלקוחים מהסקר:

- 365 מיליארד ₪ יתווספו לתקציב במצטבר במהלך 10 השנים הראשונות.
- 67 מיליארד ₪ יתווספו לתקציב בכל שנה מהשנה ה-11 ואילך.
- התוצר לנפש יגדל ב-33% ל-50,000 דולר לשנה.

מה אפשר היה לעשות אז שהיום אי אפשר:

- הפחתה בתקציב הביטחון לרמה של ארה"ב (4.5% אחוזי תוצר), זאת אומרת קיצוץ של כ-10 מיליארד ₪ לשנה בתום 10 שנים.

- הפחתת ההשקעות בהתנחלויות - כמיליארד ₪ לשנה נטו.

- חסכון בתשלומי ריבית על החוב הלאומי בהיקף של 2 מיליארד ₪ לשנה.

סך כל המקורות הנוספים בשיעור של 54 מיליארד ₪ וקיטון בהוצאות של 13 מיליארד ₪ בשנה, יביאו בסוף התקופה של 10 שנים, 67 מיליארד ₪ תוספת מקורות לשנה.

מה ניתן לעשות עם 67 מיליארד ₪ בשנה, כדוגמא בלבד:

- אפשר להקל בנטל המס על-ידי הפחתת המע"מ ל-12%, אפשר לשפר את השרות הציבורי לאזרח בסך שנתי של 45 מיליארד ש"ח שיתחלקו לבריאות לחינוך והשכלה גבוהה, לביטחון פנים, לרשויות מקומיות ולתשתיות והוזלת מחירי הדיור.

מה כל זה אומר לאזרח?

- עלייה ממוצעת של 25%-33% בהכנסה הממוצעת.
- פחות מיסים ועלייה של 35%-40% בהכנסה הפנויה.
- יותר תעסוקה ופחות אבטלה.
- יותר חינוך.
- הוזלת דיור.
- יותר בריאות.
- יותר רווחה.
- יותר ביטחון אישי ופחות פשיעה.

ונתון אחרון : בסקר מפברואר 2014, 75.5% מתושבי ישראל היהודים תומכים בהסדר שלום אזורי על בסיס היוזמה הערבית.

ומילה אחרונה שתישמע אולי כתעמולת בחירות, אך במעמד זה היא נאמרת על-ידי אזרח דואג : בבחירות הקרובות חובת ההצבעה קריטית יותר מאשר בכל הבחירות בעבר, כי בחירות אלו יקבעו לאיזה כיוון מדינת ישראל תנווט על-ידי קברניטיה. האם להמשך הקיפאון וחוסר היוזמה? האם לסיבובי לחימה נוספים בדרום ובצפון? האם לנידוי מצד העולם הנאור והאם למדינה תיאוקרטית? או לאופק חדש של הסדר אזורי, לרבות פתרון הסכסוך הישראלי-פלסטיני, ופעם ראשונה לפתרון אמתי של בעיות החברה והכלכלה שלנו.

הדעות המובאות בפרסום זה הן אך ורק של המחבר ולא בהכרח משקפות את הדעות של המכון הבינלאומי למדיניות נגד הטרור (ICT).